

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement
Det kongelige samferdselsdepartement

Statsrådene

Se adresseliste

Deres ref

Vår ref
08/5590-

Dato
21. 05.2013

Forvaltning av saker knyttet til stråling/elektromagnetiske felt fra mobiltelefoner og andre innretninger for elektronisk kommunikasjon

I deler av befolkningen har det i de senere årene oppstått bekymring for stråling fra mobiltelefoner, sendestasjoner i mobilnett og trådløse nettverk i hjem og på skoler. Alle radiobaserte teknologier bruker elektromagnetiske felt for å sende signaler. Både sentrale og lokale myndigheter kommer fra tid til annen i berøring med problemstillingen som bygningseier, arbeidsgiver, planmyndighet eller som ansvarlig for skole, helse eller andre sektorer.

I Norge skal utstyr for elektronisk kommunikasjon følge grenseverdiene i strålevernforskriften. Grenseverdiene er satt med sikkerhetsmarginer i forhold til påviste skadelige helseeffekter. I Norge anvender vi i tillegg det generelle strålevernprinsippet om å holde all eksponering så lav som praktisk mulig, selv om nivåene i utgangspunktet ligger godt under grenseverdiene.

Post- og teletilsynet og Statens strålevern gjennomførte i 2010 en kartlegging av eksponering for elektromagnetiske felt i folks daglige omgivelser. Det ble kartlagt eksponering fra kringkasting, trådløse nettverk og basestasjoner for tjenester som mobilt bredbånd, mobiltelefoni og nødnettet i utvalgte omgivelser både innen- og utendørs. Alle målte nivåer lå godt under grenseverdiene, og nivået var de fleste steder også under en tusendel av grenseverdiene. Egen mobiltelefon bidrar til høyest eksponering av enkeltpersoner, men gjeldende regelverk sikrer at også mobiltelefoner som selges i Norge tilfredsstiller kravet til grenseverdier. Tilsvarende målinger utført i andre land i Europa som har samme teknologi, viser at de nivåene vi har i Norge er sammenlignbare.

Rapport om helseeffekter og forvaltningspraksis

For å sikre at den norske forvaltningen er oppdatert på området ga Helse- og omsorgsdepartementet og Samferdselsdepartementet Nasjonalt folkehelseinstitutt i oppdrag å lede en ekspertgruppe for å samle kunnskap om mulige helseeffekter av eksponering for elektromagnetiske felt og vurdere forvaltningspraksis i Norge og andre land. Ekspertgruppen leverte sin rapport i september 2012 (<http://www.fhi.no/dokumenter/6563fe9a33.pdf>).

Funn i rapporten

- Ekspertgruppen konkluderer med at de senere års forskningsarbeid og studier samlet sett ikke gir belegg for at eksponering av svake radiofrekvente felt fører til skadelige helseeffekter, og at befolkningen i Norge er godt beskyttet mot uønskede helseeffekter. Ekspertgruppen tilrår derfor ikke spesielle tiltak for å redusere eksponeringen, f.eks. ved å endre grenseverdiene.
- Ekspertgruppen konkluderer også med at elektromagnetiske felt ikke er årsak til helseplager som tilskrives elektromagnetiske felt (ofte kalt el-overfølsomhet). Konklusjonen baseres på et stort antall vitenskapelige studier. Helseplagene som disse personene opplever er reelle, og pasienter med slike plager skal få adekvat medisinsk behandling.
- Ekspertgruppen tilrår at det utarbeides informasjon tilpasset ulike målgrupper, herunder lokale myndigheter, arbeidsgivere, bransjen og allmennheten. Informasjonen bør blant annet utarbeides av Helsedirektoratet, Statens strålevern og Post- og teletilsynet.
- Ved etablering av nett tilrår ekspertgruppen antenneplassering som gir god dekning for mobiltelefoner, fordi det vil gi lavest mulig eksponering ved bruk av egen mobiltelefon. Videre finner ikke ekspertgruppen at det er grunnlag for å iverksette spesielle forsiktighetsstrategier for de laveste nivåene utover at eksponeringer ikke bør være høyere enn at tilsiktet nytte oppnås. Relevante myndighetsorganer, som Statens strålevern og Post- og teletilsynet, skal fremdeles holde oversikt over eksponeringsnivåer.

Vurdering og anbefaling

Vi mener rapporten fra ekspertgruppen gir et godt grunnlag for videre forvaltning av dette området. Mobilkommunikasjon er viktig for å levere gode tjenester og sikkerhet i et moderne samfunn. Dersom vi ikke har sendere, er ikke trådløs kommunikasjon mulig. Det er viktig å ta folks bekymring på alvor, men forvaltningen bør ikke gjøre tiltak for å redusere elektromagnetiske felt uten at det er et vitenskapelig grunnlag for at den aktuelle eksponeringen kan være helseskadelig. Pasienter med helseplager tilskrevet elektromagnetiske felt har imidlertid reelle plager, og skal møtes med respekt og adekvat medisinsk behandling i helsetjenesten.

Ekspertgruppens vurderinger legges til grunn for myndighetenes videre arbeid med ekomutbygging og forvaltning av bygg og grunn. Rapporten er også en god støtte for kommuner, private grunneiere, borettslag og andre som vurderer å gi mobiltilbydere og andre tilgang til bygg og grunn, men som har vært skeptiske til stråling fra slike anlegg. For å sikre en enhetlig og trygg forvaltning, er det viktig at ulike myndigheter legger rapporten til grunn for sine beslutninger.

Med vennlig hilsen

Jonas Gahr Støre

Marit Arnstad